

Gmina Dobrcz
Województwo Kujawsko-Pomorskie

**Plan Rozwoju
Miejscowości Dobrcz
opracowana przez lokalnych liderów**

Dobrcz maj 2005r.

Spis treści

I. Charakterystyka miejscowości

a. Historia

b. Opis zabytków i budynków we wsi Dobrcz

II. Kierunki rozwoju

- a. Metoda opracowania Planu rozwoju
- b. Horyzont czasowy realizacji Planu rozwoju
- c. Finansowanie rozwoju
- d. Priorytety

III. Inwentaryzacja zasobów

- a. Obszary badania stanu zasobów miejscowych – walory środowiska lokalnego
- b. Obszary badania stanu zasobów miejscowych – potrzeby środowiska lokalnego

IV. Analiza SWOT

V.1. Opis planowanego przedsięwzięcia

V.2. Szacunkowy kosztorys planowanego przedsięwzięcia

V.3. Harmonogram planowanego przedsięwzięcia

I. Charakterystyka miejscowości

a. Historia

Nazwa miejscowości wywodzi się od miejscowości Dobrek, będącego skrótem imienia Dobrociech, Dobrogost lub Dobromir. Pierwsze wzmianki o Dobrczu pochodzą z roku 1213, kiedy to biskup krakowski Iwon Odrowąż odziedziczony po rodzicach majątek darował klasztorowi cysterskiemu w Sulejowie. W 1286r. książę pomorski Mszczuj II nadał wsi szeroki immunitet ekonomiczny i sądowy. Od schyłku XIII wieku do czasów rozbiorów, Dobrcz jest własnością klasztoru cystersów w Byszywie (Koronowie). W wyniku rozbioru Polski w 1772 roku wieś dostaje się pod zabór pruski, pozostając w tym zaborze aż do I wojny światowej. Wyjątek stanowi okres Księstwa Warszawskiego w latach 1807-1815. Największe nasilenie germanizacyjne przypada w latach 1905-1909 kiedy to najbogatsze obszary Włóki i Borówno przeszły w ręce niemieckie. W 1928r. utworzono wójtostwo Bydgoszcz II, a w 1933r. z części północnej utworzono gminę Dobrcz. Miejscowość ta liczy obecnie 1097 mieszkańców.

b. Opis zabytków i budynków we wsi Dobrcz

Kościół pod wezwaniem św. Wawrzyńca i Małgorzaty

Od czasu założenia parafii, aż do chwili obecnej istniały trzy kościoły parafialne, dwa poprzednie były drewniane, natomiast obecny murowany.

Pierwsze informacje o kościele w Dobrczu pochodzą z akt wizytacyjnych bp Rozrażewskiego. Nie wiadomo kiedy ten kościół został zbudowany. W XVI w. posiadał on patronat Kapituły Włocławskiej. Był konsekrowany i poświęcony opiece świętych Wawrzyńca i Małgorzaty. Uroczystość poświęcenia obchodzono w pierwszą niedzielę po oktawie Bożego Ciała. Przy wejściu do kościoła znajdowała się kamienna kropielnica. Posadzka była wyłożona wypaloną cegłą. Na ścianach świątyni znajdowały się różne malowidła. Kościół miał dwa chóry, duży i mały, wewnątrz znajdowały się trzy ołtarze, z których tylko główny był konsekrowany. Posiadał ozdobne antepodia. W kościele znajdowała się także chrzcielnica. Poza tym wyposażony był w naczynia i sprzęt liturgiczny niezbędny do wykonywania kultu religijnego. Były więc między innymi puszki do przechowywania Najświętszego Sakramentu, 2 srebrne kielichy mszalne, z których jeden był pozłacany, 1 krzyż srebrny, również srebrna monstrancja, 3 ornaty jedwabne (zielony, czerwony i czarny), obrusy, ręczniki, 4 chorągwie procesyjne oraz 2 dzwony. Z ksiąg liturgicznych posiadał agendę gnieździeńską, antyfoniarz i mszał gnieźnieński.

Brak dokładnych informacji, do jakiego czasu ten kościół przetrwał. Przypuszczalnie uległ pożarowi w XVII w, bądź też w pierwszych latach XVIII w. Wiadomo bowiem, że następny kościół parafialny zbudowano na początku XVIII w. Według wizytacji z 1745 r. datowano go na rok 1720, inni natomiast przesuwają jego budowę na rok 1729. Kościół ten był również drewniany, z wieżą, na której zawieszony był mały dzwon, potocznie zwany sygnarkiem. Dach pokryty był blachą. Przy kościele, stała dzwonnica z trzema dzwonami, kryta dachówką. W czasie, kiedy odbywała się wizytacja, świątynia nie była jeszcze konsekrowana. Podobnie jak poprzedniego, także i tego kościoła patronami byli święci Wawrzyniec i Małgorzata. Wewnątrz znajdowały się 3 nowe ołtarze, częściowo pozłacane i posrebrzane. Nie były jeszcze konsekrowane dlatego umieszczono w nich przeważnie portale. W nastawie ołtarza głównego umieszczony był obraz matki Boskiej Pocieszenia oraz drugi obraz św Józefa. W ołtarzach bocznych umieszczone były obrazy św. Wawrzyńca i św. Antoniego w jednym, a w drugim św. Małgorzaty i św. Piotra. Obrazy większe w ołtarzach przyozdobione były sukienkami i koronami wykonanymi z cennych kruszców.

Kościół miał nową ambonę o którą zatroszczył się ówczesny proboszcz Józef Byszewski. Na chórze znajdowały się małe organy powszechnie nazywane pozytywem. Ponadto w kościele stał 1 konfesjonał, 2 obrazy procesyjne, 1 chorągiew czerwona wielka, 4 małe, 1 chorągiew żałobna, 1 monstrancja częściowo pozłacana, 1 kielich pozłacany. Resztę wyposażenia stanowiły między innymi ampułki i różnego rodzaju bielizna kościelna. Warto jeszcze wymienić księgi znajdujące się w kościele. Były 2 mszały, 2 agendy, księga obrzędów pogrzebowych, księgi metryczne oraz księga inwentarza. Kościół ten prawdopodobnie spalił się w XIX w.

Przy opisywanym wyżej kościele znajdowała się, prawdopodobnie starsza od niego również drewniana kaplica. Fundatorami jej byli Gądectcy właściciele pobliskiej wsi Gądecz. Stąd wzięła się jej nazwa Capella Gądeciana. Kaplica stanowiła zarazem grobowiec rodzinny fundatorów, których groby urządzone w krypcie pod kaplicą. Poświęcona była św. Janowi Nepomucenowi, którego obraz był umieszczony w nowym ołtarzu. Dla kaplicy był zapisany fundusz na jej utrzymanie i na odprowadzanie nabożeństw za zmarłych fundatorów. W roku 1745 kolatorem kaplicy był starosta mławski Jerzy Niewieściński. Nie znany jest dalszy los kaplicy. Można przypuszczać, że razem z kościołem uległa spaleni.

Obecny kościół zbudowany został za czasów proboszcza Józefa Dobbka, w latach 1856-1859. Nadano mu również tytuł św. Wawrzyńca. Jest on położony na wzniesieniu, w środku wsi, orientowany. Zbudowany został z cegły, z zewnątrz nie tynkowany, pierwotnie nie miał wyraźnych cech stylowych. Benedykcji tego kościoła dokonano 8 grudnia 1859 r. Natomiast konsekrowany został 27 czerwca 1874 przez bp sufragana chełmińskiego Jerzego Jeschke. Jako doroczną dedykację wyznaczono piątą niedzielę po Zielonych świątkach. Niestety

niedługo po tym całe wnętrze urządzenie kościoła, a nawet częściowo mury, uległy zniszczeniu w pożarze, który miał miejsce 10 października 1894. Odbudowę zniszczonego kościoła przeprowadzono w latach 1897-1898, staraniem ówczesnego proboszcza ks. Tomasza Wasilewskiego, w wyniku której kościół uzyskał cechy neogotyckie. Wówczas też zbudowano przy narożniku północno-zachodnim kościoła kwadratową wieżę. Benadykcji dokonał dziekan fordoński ks. Juliusz Schmidt 16 listopada 1898, natomiast konsekracji bp chełmiński Stanisław Wojciech Okoniewski, 8 stycznia 1928. Kolatorem kościoła w okresie międzywojennym był biskup chełmiński na przemian z rządem.

Cmentarz parafialny przy kościele

cmentarz parafialny położony wokół kościoła parafialnego św. Wawrzyńca. Występujący drzewostan to: brzozy, kasztanowce, jesiony. Nagrobki zadbane.

Budynek Gminnego Ośrodka Kultury

W Klubie Rolnika w roku 1966 odbywały się głównie gry sportowe oraz seanse telewizyjne organizowane przez O. Kowalczyk oraz gry świetlicowe organizowane przez R. Mróz. Odbywała się również spartakiada Powiatowa w podnoszeniu ciężarów, która cieszyła się dużym zainteresowaniem. Organizowane były cotygodniowe spotkania przy świecach połączone z wieczorkiem tanecznym przy muzyce mechanicznej.

W klubie obchodzono różnego rodzaju święta narodowe.

W październiku 1968 r. odbył się recital piosenkarski Ireny Santor /akompaniował Henryk Młynarski/, spotkanie z Lidią Korsakówną, Kazimierzem Brusikiewiczem i Andrzejem Płonczyńskim. KR w Dobrczu zdobył I miejsce w konkursie na najlepszą placówkę kulturalno -oświatową w pow. bydgoskim, wśród klubów działających przy gromadzkich ośrodkach kultury.

W roku 1969 Kierownikiem G.O.K. był Eugeniusz Gierszewski Kierownik Klubu Rolnika - Olga Kowalczyk W lipcu tego roku odbył się Festiwal Kulturalny - Powiatowe Święto Młodości. W ramach festiwalu odbył się przegląd zespołów artystycznych, turniej piłki nożnej, siatkowej, jazda sprawnościowa na motorach. W godzinach wieczornych odbył się Wielki Karnawał Młodości. Dnia 15.XI odbyła się uroczysta Wieczornica poświęcona 5-leciu istnienia Gromadzkiego Ośrodka Kultury z udziałem inspektora szkolnego PPRN, przewodniczącego komisji Oświaty i Kultury oraz władz partyjnych i administracyjnych Gromady Dobrcz.

Gminna Rada Narodowa w Dobrczu na VII sesji, która odbyła się 25.III.1975 r. powołała z dniem 1-go kwietnia 1975r. Gminny Ośrodek Kultury w Dobrczu.

Gminny Ośrodek Kultury służył krzewieniu kultury i upowszechnianiu jej dorobku wśród najszerzych kręgów społeczeństwa, rozbudzał i zaspakajał potrzeby kulturalne ludności, ułatwiał społeczną aktywizację w życiu kulturalnym, dbał o podnoszenie poziomu pracy kulturalno - oświatowej w rejonie swego działania.

Prowadził różne formy i spotkania, organizuje imprezy artystyczne w wykonaniu własnych zespołów oraz zawodowych, konkursy i turnieje, wystawy i wycieczki, zabawy i dyskoteki, prowadził zajęcia w kołach zainteresowań.

Obecnie w Budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Dobrczu mieszczą się następujące instytucje:

- Gminna Przychodnia w Dobrczu
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrczu
- Gminne Centrum Informacji
- Towarzystwo rozwoju Gminy Dobrcz
- Punkt Konsultacyjno -Doradczy
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Bank Spółdzielczy w Dobrczu

II. Kierunki rozwoju

a. Metoda opracowania Planu rozwoju

1. Celem opracowania planu rozwoju jest:

- podniesienie standardu życia i pracy na wsi
- podniesienie atrakcyjności turystycznej
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej
- zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych
- rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego

b. Horyzont czasowy realizacji Planu rozwoju

Plan rozwoju obejmuje cele i priorytety, których realizacja sięga końca II etapu programowania pomocy z Unii Europejskiej, tj. do roku 2013.

c. Finansowanie

Źródłami finansowania zadań w ramach Planu rozwoju miejscowości Dobrcz będą :

- budżet Gminy Dobrcz,
- pozabudżetowe środki pomocowe, w tym głównie fundusze strukturalne:
 - Europejskiego Funduszu Gwarancji i Orientacji Rolnych
 - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego /EFRR/
 - Europejski Fundusz Społeczny /EFS/

e. Priorytety

Wieś Dobrcz jest wsią gminną. Znajdują się tutaj najważniejsze instytucje takie jak: Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia , poczta, Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka, szkoła podstawowa i gimnazjum, policja, banki, Ochotnicza Straż Pożarna. Miejscowość ta obecnie liczy 1097 mieszkańców i liczba ta będzie systematycznie wzrastała w wyniku budowy nowych osiedli.

Priorytet I- Wykorzystanie centralnego położenia wsi Dobrcz w gminie dla rozwoju kultury, sportu, edukacji

W ramach tego priorytetu należy wybudować Centrum Sportowo -Rekreacyjno-Rehabilitacyjne- w skład, którego będą wchodzić: stadion, basen, centrum rehabilitacji, zaplecze socjalne. Ponadto innym bardzo ważnym zadaniem będzie budowa gimnazjum. W obecnym budynku wspólnie uczą się gimnazjaliści i uczniowie szkoły podstawowej. Systematyczny wzrost ludności może spowodować, że szkoła będzie zobowiązana wprowadzić dwuzmianowy system nauczania. W celu uniknięcia takiego rozwiązania należy wybudować nowe gimnazjum.

Priorytet II- Poprawa stanu ochrony środowiska i warunków życia mieszkańców

W ramach tego priorytetu należy wykonać następujące zadania:

- Budowę nowego ośrodka zdrowia. Obecnie ośrodek zdrowia korzysta z pomieszczeń Gminnego Ośrodka Kultury. Jednak takie rozwiązanie jest tymczasowe i nie spełnia wymogów stawianych przez Unie Europejską.
- Tworzenie mini parków na osiedlach. Dynamiczny rozwój miejscowości spowodował, że mieszkańcy nie mają miejsc, gdzie mogliby w spokoju pospacerować, z2-
cząć. Widząc te potrzeby należy na poszczególnych osiedlach utworzyć place z2-
w z miejscem wypoczynku wszystkich mieszkańców. Te oazy zieleni będą swo-
istym wyróżnikiem poszczególnych osiedli.
- Dalsza kanalizacja miejscowości

- Poprawa stanu bezpieczeństwa poprzez poprawę stanu nawierzchni dróg, w tym budowa rozwiązań komunikacyjnych w miejscach niebezpiecznych np. koło figury
- Budowa chodników

Priorytet III -Zwiększenie funkcji turystyczno- rekreacyjnej wsi

Dobrcz jest miejscowością, którą odwiedzają nie tylko mieszkańcy gminy ale również turyści, którzy wypoczywają w pobliskim Borównie. Dobrcz posiada dostęp do jeziora. Jedynie zż-ży uporządkować teren oraz pobudować infrastrukturę turystyczną. Dzięki tym zmianą turyści chętniej skorzystają z atrakcji jakie oferuje miejscowość Dobrcz.

III. Inwentaryzacja zasobów

a. Obszary badania stanu zasobów miejscowych – walory środowiska lokalnego

1. Środowisko przyrodnicze

- Lipa drobnolistna o obwodzie pierśnicy 350cm rosnąca w pobliżu kościoła stanowiąca własność gminną pod zarządem Urzędu Gminy w Dobrczu. Nr rejestru wojewódzkiego- 219
- Dwa kasztanowce zwyczajne o obwodzie w pierśnicy 330 cm i 320 cm rosnące na cmentarzu katolickim stanowiące własność kościelną pod zarządem parafii Rzymsko-Katolickiej. Nr rejestru wojewódzkiego -220.
- Głaz narzutowy o obwodzie 560cm znajdujący się 50m od drogi Dobrcz-Pyszczyń na działce ewidencyjnej nr 140/13 obrębu Magdalenka stanowiący własność Franciszka Kurzawskiego zamieszkałego w Pyszczyźnie . Nr rejestru –222
- jezioro

2. Turystyka

a) ciekawe miejsca lub obiekty

- kościół pod wezwaniem św. Wawrzyńca i Małgorzaty
- jezioro w Dobrczu

3. Gospodarka , infrastruktura

a) w Dobrczu usytuowane są najważniejsze zakłady rzemieślniczo –usługowe

- sklepy
- 2 banki
- Urząd Pocztowy
- Ośrodek Zdrowia
- Komisariat Policji

b) stan infrastruktury

- istniejący wodociąg,
- energia elektryczna,
- częściowo kanalizacja

4. Organizacje społeczne działające lokalnie

a) liderzy lokalni

- Koło Gospody Wiejskich w Dobrczu
- Koło Rękodzielnicze
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Towarzystwo Rozwoju Gminy Dobrcz
- Stowarzyszenie „Młodzież Gminy Dobrcz”

- Gminny Ludowy Klub Sportowy
- UKS Łucznictwo
- Klub Seniora
- Kwiaty Jesieni- Zespół muzyczny
- Klub Europejski

5. Kultura

a) działania grup lokalnych

- działa Gminny Ośrodek Kultury : w ramach, którego prowadzone są zespoły taneczne, wokalne, zajęcia świetlicowe
- działa Gminna Biblioteka Publiczna
- Gminne Centrum Informacji
- Organizowane są dożynki gminne, zawody strażackie, konkursy wernisaże, wystawy prac, spotkania z artystami

6. Sport

- Działa Gminny Ludowy Klub Sportowy, który zrzesza 5 drużyn piłkarskich, sekcję łuczniczą , sekcję tenisa stołowego, sekcję strzelecką
- W hali sportowej cyklicznie organizowane są zajęcia sportowe i imprezy sportowe zgodnie z harmonogramem
- Działa Uczniowski Klub Sportowy

b. Obszary badania stanu zasobów miejscowych – potrzeby środowiska lokalnego

1. Środowisko przyrodnicze

- uporządkowanie terenu przy jeziorze

2. Turystyka

- oznaczenie wsi

budowa infrastruktury turystycznej : pomost, parkingi

3. Gospodarka , infrastruktura

a) stan infrastruktury

- budowa chodników
- poprawa nawierzchni dróg
- kanalizacja wsi
- asfaltowanie dróg gminnych
- budowa Ośrodka Zdrowia

5. Kultura

- budowa gimnazjum
- remont i modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury

6. Sport

- powstanie Centrum Sportowo -Rekreacyjno-Rehabilitacyjnego

Analiza Swot

Mocne strony

- Centralne położenie wsi w gminie
- w Dobrczu mieszka 1097 osób i w planach jest dalszy rozwój miejscowości (powstaje nowe osiedla)

- siedzibę mają różne organizacje pozarządowe
- wieś zmienia swój charakter z rolniczego na osadniczy
- istnieje dostęp do jeziora
- działa Gminne Centrum Informacji
- w miejscowości mają siedzibę takie instytucje jak:
 - Zespół Szkół z halą sportową
 - Urząd Gminy
 - Gminny Ośrodek Kultury
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
 - Gminna Przychodnia
 - Urząd Pocztowy
 - Posterunek Policji
 - banki
 - Apteka
 - Gminna Biblioteka Publiczna

Słabe strony

- duża liczba mieszkańców powoduje że istniejące obiekty kulturalne są niewystarczające
- brak miejsca do wypoczynku
- zanika rolniczy charakter wsi
- bardzo dużo ludności napływowej
- dzieci i młodzież nie mają wystarczającej ofert na spędzanie wolnego czasu
- brak kompleksowej oferty dla turystów
- brak uporządkowanego terenu przy jeziorze

Szanse:

- środki z Unii Europejskiej;
- programy pomocowe;

- stabilizacja ekonomiczna kraju;
- promocja gminy i miejscowości, jej pozytywny wizerunek;

Zagrożenia:

- brak stabilizacji gospodarczej państwa;
- niestabilny system podatkowy;
- niesprawne finanse publiczne;
- niewłaściwa polityka rolna;
- bezrobocie w regionie.

V.1. Opis planowanego przedsięwzięcia

Przedmiotem inwestycji będą dwa zadania:

Centrum sportowo -rekreacyjno-rehabilitacyjne

- boisko piłkarskie – o wymiarach 90x45m, z nawierzchnią trawiastą naturalną
- bieżnia lekkoatletyczna – 400 metrowa z odcinkiem prostym 100m.
- Skocznia wzwyż
- Boisko do koszykówki
- Boisko wielofunkcyjne
- Tor łuczniczy
- Trybuny- siedziska dla widzów
- Budynek szatniowo-socjalny
- Basen
- Centrum rehabilitacyjne

V.2. Szacunkowy kosztorys planowanego przedsięwzięcia Centrum sportowo -rekreacyjno-rehabilitacyjne

• Boisko piłkarskie .	50.000,00
• Bieżnia lekkoatletyczna.	1.880.000,00
• Skocznia wzwyż	180.000,00

- Boisko do koszykówki 82.000,00
- Boisko wielofunkcyjne 290.000,00
- Basen z zapleczem socjalnym i rehabilitacyjnym 9.000.000,00
- Razem: 11.482.000,00

V.3. Harmonogram planowanego przedsięwzięcia w latach

Centrum sportowo -rekreacyjno-rehabilitacyjne

Działania	I	II	III	IV	V
Boisko piłkarskie					
Bieżnia lekkoatletyczna					
Skocznia wzwyż					
Boisko do koszykówki					
Boisko wielofunkcyjne					
Basen z zapleczem					